

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Konec italijanske koncepcije na Balkanu

ZVEZA BOLGARIJE, GRČIJE IN TURČIJE POKOPANA.

Po nasilni smrti Aleksandra Stambolijskega se je bolgarska zunanja politika pričela vedno bolj naslanjati na stran tiste skupine, ki propagira revizionizem in je obenem tudi najbolj v opreki s Francijo ter malo antanto. Nekateri, zlasti makedonstvujoči, ki so imeli vedno uplivne prijatelje v parlamentu in vladi, so forsirali popolno naslonitev na Italijo, in to se jim je vsaj deloma tudi posrečilo. Da pa Italija Bolgarije ni podjarmila s svojo politiko tako popolnoma, kakor je Albanijo, Madžarsko in v zadnjem času tudi Avstrijo, je krivo samo to, da je hotela na Balkanu in v Mali Aziji požreti prevelik kos. Iz določenih političnih vzrokov se ni zavela samo za Bolgarijo, marveč v enaki meri tudi za Grčijo in Turčijo. Njen namen je bil ustvariti na Balkanu zvezo Albanija, Grčija, Bolgarija in Turčija, ki bi bila naperjena v prvi vrsti proti dvema članicama male antante, proti Jugoslaviji in Romuniji!

Z Albanijo je šla stvar gladko, saj morajo v Tirani storiti samo to, kar jim ukaže Rim, težje je pa bilo združiti Albanijo in Grčijo. Grčijo in Bolgarijo ter Bolgarijo in Turčijo. Albanci in Grki se razhajajo glede Epira, ki je polovico albanski, polovico pa grški; toda tudi to ne bi bila nobena ovira za sporazum, če ne bi bilo velikega problema, ki ga tvorijo meje Grčije in Turčije z Bolgarijo! Dasi reklamirajo makedonstvujoči zase neke pravice, do delov naše vardarske banovine, ostali Bolgari pa ne morejo pobiti na bolgarsko Dobrudžo, ki je v Romuniji, so vendar te revindikacije neprimerno manjšega pomena, kakor so one, nanašajoče se na južno Macedonijo in Tracijo v Grčiji ter na Odrin in porečje Marice v Turčiji. Carigrad sam je bolj pesniški sen, ki pa je vendar med Bolgari še vedno živ. Bolgarska južna Macedonija in Tracija v Grčiji sta bili še pred 10. leti skoraj čisti, to se pravi, da so bili tam Bolgari bodisi strnjeno naseljeni brez primesi Grkov ali so pa bili napram Grkom, Turkom in Kucovlahom v večini. Po pogodbi s Turčijo za zamenjavo narodnih manjšin, so pa Grki spravili iz Male Azije vse svoje ljudi ter jih naselili pretežno v južni Macedoniji in Traciji, od koder so nasilno pregnali desetisoče Bolgarov in slovanski Macedoncev. Da so to storili namenoma, da bi ti dve pokrajini pogrčili, je razumljivo.

Prav ti dve sedaj grški in s priselitvijo Grkov iz Male Azije precej pogrčeni po-

krajini pa zapirata Bolgariji izhod na Egejsko morje, katerega so po balkanski vojni že imeli. Ta izhod je bolgarska zahteva, ki je niso in je nikoli ne bodo opustili. Če se je torej Bolgarija nekaj časa spuščala v pogajanja za blok Bolgarija, Grčija, Turčija, katera so vodili Italijani, je to storila z namenom doseči na prijateljski način revizijo meje z Grčijo in Turčijo in dobiti izhod na Egejsko morje. Toda o tem niso hoteli ničesar slišati v Rimu, še manj pa seveda v Atenah in Ankari. Bolgarsko-grško-turško bratstvo je toraj slonelo na čudni podlagi, toda v Sofiji so še vedno upali, da bo Turčija stala na bolgarski strani. Tako si moramo razlagati tudi nenavadno bolgarsko uslužnost napram Turčiji. Turškega zunanjega ministra Rudžija bega je pričakoval letos spomladi, ko se je peljal skozi Bolgarijo, sam kralj Boris in tudi potem se je zatrjevalo, da Bolgarija ne more zavzeti v zunanji politiki nobenega dokončnega stališča, dokler ne obiščeta Sofije turški ministrski predsednik Izmet paša in zunanji minister Rudžibeg. Obisk se je napovedoval za september.

Med tem časom se je pa zgodilo nekaj, kar je zadalo italijanski koncepciji na Balkanu smrtni udarec. Med Grčijo in tisto Turčijo, od katere je Bolgarija največ pričakovala, je bila še pred prihodom turških ministrov v Sofijo sklenjena nenapadna in prijateljska pogodba, ki garantira obojestransko sedanje meje. To pomeni, da mora porečje Marice ostati turško, za kar garantira Grčija, Tracija pa mora ostati grška, kar zopet garantira Turčija. Da je ta pogodba naperjena proti Bolgariji (proti komu naj bi sicer bila?) je bilo Bolgarom takoj jasno. Zato so sprejeli turško in grško povabilo, naj bi se pogodbi pridružila tudi Bolgarija, kot ironijo. To bi pač pomenilo odreči se za vse večne čase aspiracij na izhod na Egejsko morje! Odklonilnega stališča Bolgarije nista mogla spreminiti tudi ne Izmet paša in Rudžibeg, ki sta te dni prišla v Sofijo. Tako se je ta obisk, ki naj bi bil največjega pomena, spremenil v velik polom. Turška državniška sta se vrnila domov rebus infectis. Italijanske koncepcije je konec in Bolgarija bo sedaj prisiljena ostati popolnoma izolirana, ali pa se bo morala nasloniti na malo antanto in Francijo. Morda kaže zadnji sestanek kralja Borisa in kralja Aleksandra ter obisk raznih bolgarskih društev v Jugoslaviji na to, da se bližamo temu pomembnemu dogodku! Upajmo.

Poslanica Otona Habsburškega

PODROBNOSTI O LEGITIMISTIČNIH SVEČANOSTIH V HEINU PRI ST. PÖLTNU V AVSTRIJI.

DUNAJ, 26. septembra. Predvčerajšnjim so bile v vasi Heinu pri St. Pöltnu velike monarhistične svečanosti ob priliki proglasitve Otona Habsburškega za častnega občana. Na tej manifestaciji je vojvoda Hohenberški, sin Franca Ferdinanda, prečital pismo Otona Habsburškega, v katerem naglašala, da je njegova izvolitev za častnega občana protest proti krivičnim revolucionarnim zakonom. Oton Habsburški imenuje sehe naslednika cesarjev prošlosti in naglašala krivico politikov avstrijskega preobrata, ki so pregnali njegovega očeta in mu onemoglo čili, da bi se povrnil v zemljo svojih pradedov. Ostro se izraža tudi proti nacionalno-socialističnemu pokretu v Avstriji in ga imenuje izdajalskega ter

trdi, da stremi za popolnim uničenjem avstrijskega naroda. Oton Habsburški izraža nadalje željo, da bo sedanja avstrijska vlada gotovo razumela težnjo, ki se je pojavila v tolikih občinah in bo ukinila vse sramotne zakone, ki ne delajo časti Avstriji v tujini. Omenjene manifestacije so se udeležili številni avstrijski legitimisti, a navzoč je bil tudi zastopnik okrajnega glavarja iz St. Pöltna.

JUGOSLOVANSKO NABREŽJE V GDINJI.

VARŠAVA, 26. septembra. Minister trgovine je sprejel predlog pomorske uprave, po katerem se bo neko novo nabrežje v Gdinji imenovalo »Jugoslovansko nabrežje«.

Pet vprašanj konference v Sinaji

VČERAJ SO SE POSVETOVANJA NADALJEVALA, DANES PA SE BODO ZAKLJUČILA. KONČNI KOMUNIKE. DR. BENEŠ BO ODPOTOVAL V RIM K MUSSOLINIJU.

SINAJA, 26. septembra. Včeraj so se vršile v proslavo 50letnice romunskega dvorca Peleša, ki je v tesni zvezi z zgodovino romunske dinastije, velike svečanosti. Ob tej priliki je romunski kralj Karol imenoval Nj. Vel. kralja Aleksandra za maršala romunske vojske, odlikoval pa je jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Jevtića z najvišjim romunskim odlikovanjem, z lento za zvesto službo.

Romunski tisk prinaša obširne članke o konferenci male antante, ki se vrši na gradu Pelešu in naglašala, da si je naš zunanji minister dr. Jevtić pridobil velike zasluge za zagotovitev miru v Evropi. Listi tudi naglašajo, da ima konferenca poleg vprašanj gospodarskega značaja razpravljati tudi vprašanje sodelovanja držav male antante v srednji Evropi, pri čemer bo odločno odgovorila na izzivanje Budimpešte in Berlina. Obravnavala pa bo tudi več političnih vprašanj. Delo konference je razdeljeno na pet skupin in spada v prvo skupino vprašanje, ki je v zvezi z razorožitveno kon-

ferenco; v drugo skupino vprašanja, ki so v zvezi z zbližanjem Francije in Italije, s posebnim ozirom na položaj v Avstriji; v tretjo skupino spada vprašanje, o katerih bo razpravljalo na sedanjem zasedanju Društvo narodov; v četrto skupino spada problem, ki zadevajo Balkan, s posebnim ozirom na omiljenje napetosti, ki se je pokazala med Francijo in Italijo po podpisu pakta štirihi; v peto skupino pa vprašanja glede odnošajev držav male antante do Rusije.

SINAJA, 26. septembra. Zunanji ministri držav male antante so včeraj popoldne nadaljevali posvetovanja in izdali zvečer obvestilo, da bodo zborovali še danes, na kar bo objavljen obsežen komuniké o rezultatih. Po pariških informacijah je bilo že doslej sklenjeno, da bo dr. Beneš odpotoval po zasedanju Društva narodov v Rim, kjer se bo v imenu male antante pogajal z Mussolinijem o vseh aktualnih zadevah. Ob tej priliki bo najbrže obiskal tudi papeža.

Sto milijonov dinarjev škode po poplavah

VODE SE POVSOD ODEKAJO. KOMISIJE UGOTAVLJAJO POVZROČENO ŠKODO. URADNA KOMISIJA V CELJU.

LJUBLJANA, 26. septembra. Ker je deževje včeraj in danes prenehalo, se povsod opaža padanje vode. Splošno se pričakuje, da se bo voda že danes toliko odtekla, da se bodo mogli ljudje vrniti v svoje domove. Iz dosedaj zbranih podatkov je razvidno, da je bila to ena največjih poplavnih katastrof, kar jih pomeni zgodovina Slovenije. V vseh prizadetih krajih poslujejo že komisije, da napravijo popis škode. Jasna slika o celotni škodi še ni dobljena, vendar pa dosega s tem,

da so porušeni mnogi mostovi, železniški nasipi, cestišča in javne zgradbe, najmanj 50 milijonov dinarjev. Enako vsoto bo dosegla škoda, povzročena z uničenjem zasebne lastnine, pohištva, orodja, živil, živine itd. V Celju se je sestala danes iz zastopnikov banske uprave, železniške direkcije in mestne občine sestavljena komisija, da prouči vprašanje zgraditve novih mostov in nasipov. Vlada je za prehrano prizadetega prebivalstva nazkazala že 200.000 dinarjev.

Zasedanje Društva narodov

ŽENEVA, 26. septembra. Včeraj je bila prva seja 14 zasedanja Društva narodov. Dosedanji predsednik Mowinkel je imel daljši govor o delovanju in o situaciji. Njegov govor je bil prežet z zelo pesimističnimi mnenji. Naglašal je, da lani ni bil dosežen noben napredek, uspelo je Društvu narodov rešiti le neke malenkostne južnoameriške spore, dočim je veliki konflikt na Daljnem vzhodu ostal nerešen, in prav tako so ostala nerešena vsa vprašanja razorožitve. Sledile so nato volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika jesenskega zasedanja s 30 od 53 glasov južnoafriški delegat Te Vater. Njegov mehiški protikandidat, ki je mislil, da bo izvoljen, je dobil samo 20 glasov.

Konkordat s sovjetsko Rusijo?

CITTA DEL VATICANO, 26. sept. Nekateri računajo, da je možnost obnovitve diplomatskih zvez med Sveto Stolicco in med Sovjetsko zvezo mogoča. Vatikanski krogi naglašajo, da se Sveta Stolica nikdar ni vmešavala v vprašanje ustav posameznih držav, niti v oblike njihovih vladavin. Radl tega forma režima v sovjetski Rusiji ni nobena ovira, da bi se z Rusijo ne

sklenil konkordat pod pogoji, da bo Rusija priznala svobodo verskega prepričanja. S svoje strani pa bo Vatikan naročil svojemu kleru, da naj se ne vmešava v politična vprašanja Rusije.

ITALIJANI PROTESTIRAJO.

RIM, 26. septembra. Vladni komisar, ki je postavljen propagandističnemu društvu Dante Alighieri, je protestiral proti preganjanju Italijanov na Malti. V svojem protestu je izrazil željo, naj bi Anglija že uvidela potrebo, da bi se z Italijani na Malti boljše postopalo in da bi se priznala legitimna pravica italijanskega jezika. (Ni pa protestiral v Rimu radi barbarskega preganjanja Slovencev v Italiji!) Op. ur.)

POPLAVE V ITALIJI.

RIM, 26. septembra. Tudi Italijo so prizadele velike poplave, povzročene po strašnih nalivih, obenem pa divja tudi burja. V Benetkah je bil poplavljen celo Markov trg. Vihar je odnesel več čolnov in jadrnic. V Trstu je napravila burja mnogo škode tudi na hišah. Soča, Piava in Pad so prestopile bregove.

AMERIŠKE ČETE NA KUBI.

HAVANA, 26. septembra. Včeraj so se izkrcale na Kubo prve ameriške čete, od kar je tu izbruhnila revolucija.

Dnevne vesti

Vsem društvom, ki objavljajo svoje stvari v »Večerniku«, namreč take, ki so v zvezi z oglasnim davkom in so plačljive, sporočamo, da jih bomo objavljali do- slej le tedaj, če bodo takoj poravnala da- vek in objavnino. Do tega nas sili dej- stvo, da mora hoditi naš inkasant potem navadno po desetkrat od Poncija do Pi- lata, ne da bi mogel inkasirati davek in objavnino. Če objav brez denarja ne bo- mo natisnili, naj se zato nihče ne vzne- mirja.

Občinska seja. Prihodnja občinska seja bo v četrtek 5. oktobra ob 18. uri v mest- ni posvetovalnici. Na dnevnem redu je županovo poročilo in poročila posamez- nih odsekov.

Važna seja krajevne organizacije JNS za V. mestni okraj. Drevi ob 20. uri v Curkovi gostilni v Frankopanovi ulici važna odborova seja, ki se je morajo u- deležiti brezpogojno vsi odborniki. Na dnevnem redu je tudi razprava o volitvah v Delavsko zbornico in priprave za ob- činske volitve.

Kandidati nacionalne liste za volitve v Delavsko zbornico. Za volitve v Delav- sko zbornico bodo vložene 3. liste. Na kandidatni listi nacionalnega delavstva, katere nosilec je socialni referent Rudolf Juvan, so med drugimi tudi: Anton Bajt, uradnik OUZD, občinski svetnik in iz- dajatelj nacionalnega glasila »Borba«; Janko Koc, tkalec v Mariboru; Leopold Pregeli, ključavničar; Anton Blažek, uradnik v Ptuj; Jurij Cikulnik, vratar v Guštanj; Josip Stibilj, ključavničar v Mariboru; Alojzij Župevc, dninar v Ro- gaški Slatini; Karel Fras, delavec v Ma- riboru; Ivan Slabnik, zidar v Guštanju in Marija Vistalerjeva, tkalka v Mari- boru. Za namestnike so postavljeni: Stefan Beribak, šofer v Mariboru; Jakob Lah, delavec v Ptuj; Ivan Jelenič, strojni delavec v Mariboru; Avgust Mahne, de- lavec v Mariboru; Jurij Dobrajc, mizar v Rogaški Slatini; Franjo Kranjc, tkalec v Mariboru in Ivan Divjak, delavec na Sladkem vrhu. Listo nacionalnega delav- stva je vložila Narodna strokovna zve- za. Na njej so reprezentirani vsi delavci, ki hočejo, da bo postala Delavska zbor- nica resnična voditeljica za socialne za- hteve vsega delavstva, obenem pa opo- rišče zdrave nacionalne politike.

Težave našega šolstva. Mariborsko društvo »Šola in dom« priredi jutri v sre- do ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu zanimivo in aktual- no predavanje o težavah našega šolstva. Predaval bo vpokojeni šolski inspektor g. dr. Leopold Poljanec. Starši in učitelji ter prijatelji šole naj se predavanja udeleže v čim večjem številu. Oni učitelji in starši pa, ki imajo kake predloge, naj jih napi- šejo in izročijo pred ali po predavanju g. predavatelju, da bo mogel o njih takoj razpravljati.

Popis tujcev. Po nalogu naše banske uprave popisujejo sedaj policijske oblasti vse tujce, ki so zaposleni v dravski bano- vini. Delodajalci morajo v določenem ro- ku prijaviti vse pri njih zaposlene tujce, neoziraje se na kakovost zaposlitve. Vsi delodajalci, ki tega ne bi storili, bodo ka- znovani. Podatki o teh tujcih bodo res- zanimivi in bodo nedvomno prava slika današnjih socialnih razmer. Predstojni- štvu mariborske komisije že delj časa po- pisuje tujce in bo imelo prav gotovo pre- cej posla, preden bo zbralo vse potrebne podatke.

»Trboveljski slavček« bo koncertiral v soboto 7. oktobra v »Unionu«. Naslednje- ga dne ponovi zbor koncert za šolsko mla- dino. Ker se uporabi čisti dobiček kon- certa v korist rudarskih otrok, prosi vod- stvo zbora, da se izogne stroškov za prenočišča, vse one ugledne mariborske družine, ki bi bile pripravljene prenočiti enega ali dva izmed mladih pevcev (pevk), da sporočijo svoje naslove prof. V. Schweigerju na drž. klasični gimna- ziji.

Otvoritev dramske šole bo v nedeljo, 1. oktobra ob 10. uri dopoldne. Priglas- je sprejema dnevna gledališka blagajna ali pa g. Jože Kovič, Gregorčičeva 26. Pri- javljenci se lahko oglašajo tudi na dan otvo- ritve. Šola bo ob nedeljah od 9. do 13. ure, da se lahko prijavijo tudi okoličani.

Ban v od povodnji opustošenih in raz- dejanih krajih. Včeraj dopoldne se je naš ban g. dr. Marušič podal v poplavljeni pokrajini. Prebivalstvo vseh krajev, ki jih je obiskal, ga je zaprosilo za nujno po- moč. Izdal je tudi nalog, da se sestavijo po občinah komisije, ki bodo proučile vzroke poplave in nastalo škodo. Po ne- katerih občinah so komisije že včeraj pri- čele z delom.

Prva pomoč poplavljenecem. Kot prvo pomoč za poplavljenca je ministrski svet sklenil nakazati znesek 200.000 Din.

Podivjane vode vpadajo. Po poročilih, ki prihajajo iz vseh poplavljenih krajev, so pričele vode naglo vpadati. Slike, ki jih nudijo nekateri od katastrofalne po- vodnji prizadeti kraji, so naravnost o- bupne. Škoda bo presegala več 100 mili- ionov. Nesreča, ki je zadela slovenske kraje, ne bo tako kmalu izbrisana.

Redek delavski praznik. V Beogradu bo 8. oktobra redka in značilna delavska slavnost. Nacionalni delavski sindikati bodo pri svečanostih sodelovala vsa vitve. S proslavo bo vezan tudi oblastni sindikalni kongres delavske zveze ter bodo pri svečanostih sodelovala vsa delavska, strokovna in prosvetna dru- štva v Beogradu, povabljeni pa so tudi vsa delavska društva iz vseh banovin. Udeležencem je ministrstvo dovolilo po- lovično vožnjo po železnicah.

Grajski

kino Od danes slajna opereta

Havajska roža

Martha Eggerth, Svetislav Petrovič, Fidesser

Naši peki zborujejo v Beogradu. V Beo- gradu že traja dva dni konferenca pekov iz vse države. Doslej so razpravljali med drugim tudi o vprašanju cen kruha in o tolmačenju paragrafa 150 obrtnega za- kona. Številni zastopniki so izjavili, kar je konferenca tudi soglasno potrdila, da je v današnjih razmerah zelo otežkočeno vzdrževanje pekovskih obrtov. Zato za- hteva, da se merodajne oblasti, ki po odredbah omenjenega paragrafa in po za- konu o pobijanju draginje vrše kontrolo, spoznajo predvsem s pekovskimi kalku- lacijami. Vsi delegati so soglasno zahte- vali, da se mora pekovi zagotoviti vsaj 10% čistega dobička. Obširna pa je bila zlasti debata o vprašanju maksimiranja cen kruha. V to debato je posegel tudi predsednik mariborskega pekovskega združenja g. Jakob Koren. Sprejet je bil tudi sklep, naj se mesu kruh na kose in naj bo njegova prodajna cena 4 Din. V primeru, da bodo oblasti nato pristale, bo imel črni, polbeli in beli kruh eno in isto ceno. Razlika v kvaliteti pa bi se na- domestila s težo. Tudi so zastopniki pe- kov na svoji konferenci, ki bo trajala še dalje, sprejeli sklep, da pristojne oblasti izdajo tolmačenje paragrafa 150 obrtnega zakona, ker so mnenja, da oblasti nimajo pravice maksimirati cen kruha. Dolga je bila debata tudi o davku na poslovni pro- met. Delegati so zastopali stališče, da bi bilo treba to dajatev prevesti na mlinar- je.

Prodaja plemenskih bikov. Od plemen- skih bikov, ki jih je naša država kupila v Švici, jih je 30 simentalke pasme, 8 pa rjavih švicarskih bikov. Sejem bo od 6. do 9. oktobra na Božjakovini. Prednost pri nakupu teh plemenskih bikov bodo imele živinorejske selekcijske zadruga, druge kmetijske zadruga ali družbe in njih člani. Biki se bodo prodajali po 10.000 Din, rjavci švicarski pa od 4000 do 4500 Din. Biki se bodo izročili kupcem na kraju prodaje. Prevozne in vse druge stroške morajo plačati kupci sami, imeli pa bodo na državnih železnicah polovični popust.

Srečke državne razredne loterije za 4. razred 27. kola dobite zopet v upravi »Ju- tra« in »Večernika« v Mariboru, Gospo- ska ulica 11.

Šolske knjige za vse šole in šolske po- trebnice v največji izbiri pri Zlati Brli- nik, Maribor, Slovenska ulica 1'

Ker je v Savinjski dolini nekaj mostov porušanih, je izlet Tujske prometne zve- ze preložen na poznejši čas. Radi števil- nih prijav se je Tujsko-prometna zveza odločila prirediti v nedeljo in ponedeljek, 1. in 2. oktobra še en izlet v Marijino Celje. Odhod bo v nedeljo ob 5. izpred hotela »Orla«, vrnitev v ponedeljek zve- čer ob 21. Potni stroški znašajo z vizu- mom vred komaj 210 Din. Udeležbo je prijaviti čimprej »Putniku«, tel. 21-22.

Trgatev »Drave« bo v soboto, 30. sept. v gostilni Sluga, Studenci.

Sv. Križ nad Mariborom. Preteklo ne- deljo je sklicala tukajšnja krajevna or- ganizacija JNS občinske volilce na jav- ni shod v gostilni Verdonik. Odzvali so se v tako obilnem številu, da so napol- nili vse gostilniške prostore. Celo po- sestnik Jurek iz Zgornje Reke pod Zlem- berškimi ribniki je bil navzoč. Shod je otvoril in vodil predsednik krajevne or- ganizacije JNS g. Joško Hlade. Na krat- ko in jedrnat je obrazložil najvažnejše določbe novega občinskega zakona ter pomen združitve občin. Nato je poročal o vzajemnem delu in vztrajnem naporu za doseg samostojnosti in neokrnjeno- sti križanske občine ter izrekel zahvalo vsem činiteljem, ki so pripomogli do- zmage. Zlasti se je spomnil g. narodne- ga poslanca Vekoslava Spindlerja, ki se je kot zastopnik tujega okraja z vso nje- mu lastno energijo zavzel za njih težnje, g. prof. Baša, poznavalca in iskrenega prijatelja kobanskih planin, kluba SPD »Meja« in Pohorca g. Ivana Robnika. Za- dnevna zahvalna pisma je prečital ob- čanom delegat tajništva okrajne organi- zacije JNS za okraj Maribor l. br. g. Edo Verdonik. Ko se je poleglo odobravanje in vzklikanje navdušenja kot znak glo- boke hvalečnosti, je g. predsednik po- delil besedo nekdanjemu dolgoletnemu križanskemu učitelju g. Ivanu Robniku, ki je v svojem predavanju govoril o po- menu občine kot stanovsko-gospodar- ske, kulturne in socialne zajednice ter o nalogah, ki jih ima kot naravna življenj- ska celica narodne države. Po dvurnem trajanju je g. predsednik Joško Hlade za- ključil sijajno uspehi shod, ki je poglobil fizično združenje in duševno edinstvo kot naravno posledico večstoletnega so- žitja občanov obmejnega, narodno za- vednega Sv. Križa.

Za zamreženimi okni. Žalostna, vendar pa zanimiva je statistika o življenju za zamreženimi okni in zaklenjenimi vr- ti. V naši državi obsodijo sodišča vsako leto približno okrog 40.000 oseb. Med obsojenci pa je samo približno 4 in pol tisoč žensk, ki so prišle v konflikt z za- koni. Zanimivo je, da je med obsojenci največ kmetov, po šolski izobrazbi pa se razdelež takole: nepismenih je okrog 31%, med pismenimi pa jih ima okrog 54% os- novno šolo, ostali odstotki pa razne višje šole. Naših državljanov je med obsojenci okrog 93 odstotkov. Velik del obsojencev se rekrutira iz mladeničev v starosti od 21 do 30 let. V naši državi imamo 12 kaznilnic in vsaka izmed njih sprejme povprečno na leto 3 do 4000 novih je- tnikov. Na svobodo odhaja na leto iz vseh kaznilnic po 2 do 3000 kaznjencev. Umre- pa vsako leto v kaznilnicah povprečno 80 do 200 jetnikov. Za nadzorstvo nad jetniki in za vodstvo administrativnih poslov kaznilnic je bilo pred 3 leti v vseh kaznilnicah uslužbenih nad 800 uslužben- cev, in se je za vzdrževanje kaznilnic po- rabilo na leto preko 32 milijonov Din. V zadnjih 2 letih pa so radi nezadostnih kreditov odpustili večje število jetnikov pogojno, da se bodo poboljšali v nadalj- njem življenju. Koliko od teh se jih je po- boljšalo, pa nam številke še ne povedo.

Grajski kino. Od danes dalje ena naj- lepših in najboljših filmskih operet »Ha- vajska roža«. Krasna prikupna glasba, Martha Eggerth, Svetislav Petrovič, Hans Fidesser, Baby Grey v glavnih vlogah. Naš prihodnji film »Na povelje, gospod narednik«. Ralph Artur Roberts. Potem pride: »Goreča tajnost« z Willy Forstom.

Kino Union. Nепreklicno do srede re- mek-delo »Nibelungi« kot zvočni film, spremljan s krasno Wagnerjevo godbo. V glavni vlogi Paul Richter, Margareta Schön in Hanna Ralph. Sledi izredno pri- srčna veseloligra »Amor na vrvi« z ljubko Magdo Schneiderjevo in šarmant- nim Wolfom Albachom Rettyjem.

Narodno gledališče

Se je čas, da se lahko abonirate v ma- riborskem gledališču. Abonentje prejmejo tekom sezone 12 dramskih in 8 glasbenih predstav ter odplačujejo svoj abonma v sedmih mesečnih obrokih, ki so primerni današnjim težkim časom in zelo nizki. Pri- jave sprejema dnevna blagajna vsak dan od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. ure. (Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.) Prvi obrok se lahko vplača šele prvega oktobra.

Otvoritvena predstava v mariborskem gledališču bo v nedeljo, 1. oktobra. Upri- zorili bodo v režiji našega najboljšega režiserja dr. Branka Gavelle »Gospodi Glembajevi«, izredno učinkovito dramo zagrebškega pisatelja Miroslava Krleža, ki si je s svojimi, z bojem proti lažem prejetimi deli, pridobil velik sloves tudi v tujini. Pri mariborski uprizoritvi tega dela sodelujejo Kraljeva, Starčeva, Grom, Skrbineš, Daneš, Nakrst, P. Kovič, Fu- rijan, Harastovič, Blaž in drugi.

Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečnem pri- tisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba narav- ne »Franc Jožefove grenčice« vedno pri- jetno olajšanje, često tudi popolno ozdrav- ljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih primerih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše Franc-Jožefove vode.

Angleški tečaj. Kakor že letaki ozna- njujejo, se prične v oktobru tečaj za an- gleščino. Začetniški tečaj bo vodil prof. dr. Kotnik, konverzijske pa miss Edith Oxley. Začetniški tečaj bo ob ponedelj- kih in četrčkih od 18. do 19. ure, nadalje- valni od 19. do 20. ure ob istih dnevih v realki. Konverzijski tečaj pa bo ob tor- kih in petkih od 18. do 19. ure v »Vesni«. Tečaj bodo trajali od začetka oktobra do konca junija. Učnina v začetniškem tečaju znaša na mesec 40 Din, za dijake 30 Din, v nadaljevalnem pa 50 Din, za dijake 40 Din, v konverzijskem 50 Din. Pismene prijave za tečaje sprejema dr. Kotnik na državni realki in istotam sprejema tudi ustmene prijave vsak dan ob pol 11. uri. Prav tako sprejema prijave knjižničar v knjižnici v Vesni vsak torek od 17. do 18. ure ter nove člane društva. Članarina zna- ša na leto 25 Din.

Pomočniški odbor prireja plesno šolo v mali dvorani Narodnega doma. Pri- četek v torek, dne 3. oktobra ob 20. uri, te: se nadaljuje vsak torek in petek. Po- učeval bo g. Simončič.

Dve nezgodi. V Draženvrhu pri Marji Snežni se je pri delu hudo ponesrečil 35- letni vinar Franc Vakaj. Ponesrečene- ga vinarja so prepeljali v mariborsko bolnišnico. Tja so pripeljali včeraj tudi 56-letno delavko Franciško Ozmečovo, ki so se ji nevarno ognjile rane na desni roki, ki jih je dobila pri padcu že meseca marca.

Vremensko poročilo mariborske mete- orološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 10,9 stopinj C; minimalna tem- peratura je znašala 10,7 stopinj; barome- ter je kazal pri 16,9 stopinjah 742,5, redu- ciran na ničlo 746,5; relativna vlaga 93; vreme se je zjasnilo; vremenska napoved pravi, da bo menjajoča se oblačnost mo- čno pojemale in da bo vreme postalo ne- koliko topleje.

Amerikanci radi pijejo pivo. Po podat- kih Zveze ameriških pivovarj se kon- zum piva naglo dviga. Že prvi mesec po ukinjenju prohibiciji so iztočili v Ze- dinjenih državah skoraj 2 milijona sod- čkov piva. V maju nad 3 milijone, v ju- liju pa že skoro 3 in pol milijona sod- čkov piva. V prvih 4 mesecih so popili 11 in pol milijona sodčkov piva, tako, da ameriški konzum že za eno tretjino pre- sega konzum piva v Nemčiji.

Doraščajoča mladina naj zavziva zju- traj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki dosega vsled svojega učin- kovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih.

ŠIRITE »VEČERNIK«

Odlikovanje zaslužnih šoferjev

LEPA SLAVNOST AVTOMOBILSKEGA KLUBA V MARIBORU.

V nedeljo dopoldne je priredila mariborska podružnica Avtomobilskega kluba intimno proslavo, na kateri je predsednik g. Ferdo Pinter odlikoval s posebnimi častnimi znaki in diplomami 11 šoferjev v področju mariborskega kluba, ki so 20, 10 ali 5 let nepretrgoma službovali pri istem gospodarju. Prisrčne slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki civilnih oblastev, mestni župan g. dr. Lipold, okrajna glavarja gg. Makar in dr. Senekovič, obmejni policijski komisar g. K. Rajnovič ter zastopniki drugih društev.

Svečanost je otvoril g. Pinter, ki je uvodoma pozdravil navzoče ter v kratkih, a jedrnatih besedah razložil pomen slavnosti. Dejal je, da ga je doletela izredna čast, da je lahko izvršitelj čina, ki naj prizna plod poštenega dela, vztrajne službe in dovršenosti v izpolnjevanju dolžnosti, ki naj ugotovi pet, deset in celo dvajsetletno zvestobo do prevzetih nalog.

Preden je odlikoval šoferje, je g. Pinter imel še daljši nagovor na odlikovanje. Naglasil je, naj priča ta znak tudi na zunaj o zaslužnem delovanju in izrekel željo, naj bo znak spoštovanja, ki so si ga odlikovanci zaslužili. Ta znak pa ima pri šoferskem poklicu še svoj poseben pomen. Šoferski poklic je na ugledu mnogo trpel, ko je vsakdo, ki je v kakem drugem poklicu propadel, hotel postati šofer, ter se je v ta stan nateplo toliko nespodobnih, delamrznih in zanikernih ljudi, ki mu niso delali časti. Vaša služba je — tako je naglasil g. Pinter — da ste zopet dvignili ugled šoferskega stanu, da ste ga s svojo zvestobo postavili zopet na realna tla in pokazali, kakšen bodi šofer: pošten, vztrajen in soliden!

V nadaljevanju svojega govora je g. Pinter dejal: Dolžnost Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije je bila, da prizna šoferjem, ki so pokazali pozitivno stran, zunanji vidni znak. Toda to znamenje naj ne bo samo moralno priznanje, temveč ima za posledico praktično korist. Ako bi se zgodilo, da bi nositelj častnega znaka izgubil službo radi krize, ker bi njegov delodajalec ne mogel več držati avtomobila, ali radi njegove smrti, potem ima šofer, ki ima ta znak in je službo izgubil, prednost pri vseh članih Avtomobilskega kluba do zaposlitve in so vsi člani moralno obvezani, da v prvi vrsti nastavijo šoferje s

častnim znakom za zvesto službo. Želeti bi bilo, da bi nihče od odlikovancev več ne iskal službe, ampak narobe, da bi delodajalci iskali vestnih šoferjev. Ako bodo na eni strani delodajalci razumeli položaj šoferjev, ti pa bodo zopet svojo službo vestno vršili, potem mora postati iz službene razmerja razmerje sodelavcev pri gospodarskem delu, ki ga vsi tako želimo in moramo vršiti. S to željo je na to predsednik g. Pinter poklonil častne znake in diplome naslednjim šoferjem:

Z znakom 20letnega nepretrganega službovanja sta bila odlikovana: Fran Rieger, uslužben pri industriji dr. Fricu Scherbaumu in Martin Skalec, uslužben pri veletrgovcu Dušanu Zanggerju v Celju. Z znakom za 10letno nepretrgano službovanje pri istem gospodarju so bili odlikovani: Jakob

Zechner, uslužben pri trgovcu Adolfu Bernhardu v Mariboru, Janez Oeri in Franc Matjaž, oba uslužbena pri tovarnarju in narodnemu poslancu Josipu Benku v Murski Soboti, Ivan Herber, uslužben pri grofu Attems v Slov. Bistrici in Franjo Turk, uslužben pri tovarnarju inž. Oskarju Dračarju v Mariboru. Z znakom za 5letno nepretrgano službovanje pri istem gospodarju so bili odlikovani: Franjo Zechen, uslužben pri ravnatelju K. Kubrichtu v Majšperku, Janez Zgrin, uslužben pri tovarnarju in narodnemu poslancu J. Benku v Murski Soboti, Matija Zupan in Franc Venigerc, oba uslužbena pri industriji Gustavu Scherbaumu.

V imenu šoferjev se je nato zahvalil za čast in priznanje g. Franjo Turk ter zagotovil, da bodo tudi vnaprej vestno službovali. Predsednik gosp. Pinter je naposled povabil vse navzoče k zakuski. Ob 12. se je ta prišrna slovesnost končala.

Vsodržavne strelske tekme v Beogradu

Mariborska ekipa se je ponovno častno odrezala. Najboljši strellec v državi in državni prvak je prof. Pero Cestnik, ki si je priboril kraljevo darilo.

Vsodržavne strelske tekme so trajale od 17. do 23. tm. v Beogradu. Udeležba je bila tako ogromna, kakor še nobeno leto. Oddanih je bilo nad 50.000 strelcev. Tekmovalo je nad 1.000 strelcev iz vse države. Še nikoli ni bilo tako živahnega vrvenja v Beogradu, kakor to leto. Vreme je bilo lepo, samo proti koncu tekme je nagajal strelcem precej hud veter, tako da je bila borba ekip za kraljevo pokal precej naporna. Pri vsem tem se je mariborska ekipa odrezala tudi to leto častno ter se plasirala med 22. družinami na 3 mestu.

Mariborsko ekipo so tvorili sledeči strelci: prof. Pero Cestnik, primarij dr. Hugon Robič, knjigoveški mojster Robert Vukmanič, puškar Dušan Hinič in visokošolec Anton Majer.

Zmagovalna tarča: Na zmagovalni tarči je dosegel skupno največ točk prof. Pero Cestnik iz Maribora, ter si s tem pridobil naslov državnega prvaka s 452 točkami. Tudi v stoječem stavu je dosegel prvo mesto s 151 točkami. Drugi na tej tarči je Drag. Milovanović iz Kragujevca s 446 točkami, tretji pa je lanski prvak, sodni kapetan Ivan Marković iz Beograda s 437 točkami. Nadalje so se plasirali Mariborčani: Anton Majer s 377 na 12. mesto, dr. Hugon Robič s 370 na 13. mesto, in Robert Vukmanič s 361 točka mi na 15. mesto. Vsak tekmovalac je od-

dal skupno 60 strelcev na vsako tarčo, po 20 v vseh treh legah brez ponavljanja.

Splošna tarča: Na splošni tarči se je plasiral kot prvi Dragotin Milovanović iz Kragujevca, drugi Ilija Marković, tretji Perović. Tudi Mariborčani so se na tej tarči dobro odrezali.

Brzostrelna tekma: Pri tem tekmovalju je moral oddati strelca v 1 minuti 10 strelcev in je dosegel prvo mesto Perović iz Kragujevca, drugo Srečković iz Beograda, deveto mesto pa prof. Cestnik.

Tarča za malokalibersko precizno puško: Na tej tarči je bil prvi inž. Jocić iz Beograda, 2. dr. Hugon Robič iz Maribora. Od 400 dosegljivih točk je dosegel Jocić 384, dr. Robič 378. Napravila sta tudi rekordno število centrov, in sicer Jocić 24, dr. Robič pa 23 od 40 dosegljivih.

Malokaliberska tarča. Na tej tarči se je plasiral kot prvi prof. Pero Cestnik z 253 točkami, drugi kapetan Ivan Marković z 249 točkami, tretji inž. Jocić z 247, četrti Robert Vukmanič z 231 točkami.

Precizni revolver: Vsak tekmovalac je oddal na 50 metrov oddaljeno tarčo 30 zaporednih strelcev. Rezultati: 1. general Todorović, 2. polkovnik Miličević, 3. prof. Cestnik, 4. Vukmanič. Osmo mesto pa si je priboril dr. Robič.

Šumadija (kmečka tarča): Na to tarčo se je oddalo 21 strelcev, po 7 iz vsakega

stava. I. je bil na tej tarči mehanik Rožman iz Kranja. Iz tega je razvidno, da gojijo tudi podeželske in kmečke strelske družine prav pridno in z uspehom strelski sport.

Damska tarča: Že na tukajšnji okrožni strelski tekmi so pokazale naše dame veliko zanimanje za ta sport ter so nas v Beogradu na vsodržavni strelski tekmi s svojimi rezultati presenetile. Na tej tarči je odnesla prvenstvo ga. Vukmaničeva iz Maribora, kot 2. se je plasirala ga. Jocićeva iz Beograda, 3. mesto je dosegla ga. Kušarjeva iz Maribora, 7. mesto pa ga. Hiničeva. Na tej tarči je tekmovalo skupno 27 dam.

Tako so naši mariborski strelci dosegli Mariboru čast, za katero jim moramo biti iskreno hvaležni. Krepko dalje do še lepših zmag!

Ptuj

Razglas mestnega načelstva radi potnikov. V zadnjem času se vedno bolj množi število trgovskih potnikov, ki ne samo zbirajo naročila za blago, ampak ga tudi na prodaj nudijo pri zasebnih strankah. To ponujanje in prodajanje ni samo protivno določbam obrtnega zakona, ki dopušča trgovskim potnikom nabiranje naročil le pri trgovcih, ki so opravičeni zadevno blago prodajati, ampak je večkrat tudi v kvar kupcu samemu, ki za drag denar slabo blago kupi v domnevi, da je blago pri legalnem trgovcu dražje. Opozorjam prebivalstvo na ta pojav z vabilom, da ne kupuje in naroča blaga pri trgovskih potnikih in drugih neopravičenih osebah ter da vsak primer javi najbližnjim varnostnim organom, ki imajo nalog, da to nelegalno trgovino nadzirajo in preprečijo. Mestni načelnik: L. Jerše, I. r.

Mestno načelstvo je odredilo uradne ure za mestne urade od 8.—12. in od 15.—18. ure. Ob sobotah se uraduje le od 8.—13. ure. Dosedaj se je uradovale nedeljeno od 8.—14. ure.

Iz železniške službe. Novi načelnik ptujske železniške postaje g. Ferdo Ilga, ki je bil pred kratkim imenovan na to mesto, je prišel v Ptuj in prevzel posle.

Kino Ptuj. V sredo 27. in v četrtek 28. t. m., obakrat ob 20. uri se predvaja »Barkarola«, izvleček iz opere »Tannhäuser«. V glavnih vlogah Gustav Fröhlich, Aleksa Engström in dr. Kot do-datek Ufin tednik. V soboto 30. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 1. oktobra ob 18.30 in 20.30 se predvaja »Plačana ljubezen«. V glavnih vlogah Greta Mosheim, Oskar Homolka, Kamila Horn, Hilda Hildebrandt, Pavel Heidemann i. dr. Kot do-datek kulturni film ZKD in Foksov tednik.

Gustav Strniša:

Drava! Drava!

Tomaž Rudè leži v svoji ozki sobici in premišljuje. Na okno udarja dež, krepko tolčejo debele kaplje in Tomažu se dozdeva, da ga nekdo kliče, ne z besedami, s trdim, monotonim: »Klanjem, ki ne odneha. In Rudè se spomni, da je to spomin.

Koliko je že ljubil v življenju! Tako mlad je še, vendar se posmehuje ljubezni, kajti izživlja se v strasteh in neumna se mu dozdeva lepota ljubezni zaljublencev, ki streme še za nečem lepšim kakor je uživanje.

Dež pa tolče po oknu trdo in neusmiljeno iz duši mladega Tomaža se vrste slike kakor v kinematografu.

Mlado in lepo ljubico ima, ki ga ima rada in vsa visi na njem, on pa že misli, kako bi se je odkrižal. »Povodenj, povodenj! Drava narašča, povsod je samo voda!« začuje krik svojega tovariša, ki spi v sosednji sobi in se je pravkar vrnil domov.

»Povodenj, povodenj!« odjekne v njegovi duši. Da, Drava, ta Drava! Kolikokrat se je že kopal v njenih valovih in plaval v čolnu s kako krasotico po nemirnem, zelenem grebenu.

Danes pa je združila. In spomnil se je svoje ljubice Milke. Tiho sta veslala po Dravi. Bila je lepa in zelena, vsa z žarki posejana, in bilo mu je, da se Milka staplja s temi valji v samo blestenje.

Ona ga je na žalostno gledala.

»Prešlo bo in spet me boš zapustil. Pogledaj to lepo Dravo! Meni se zdi, da je kakor reka strasti. Dokler sije na njo solnce lepote in ljubezni, je vsa mila in božanska. A vi moški se prehitro razdivjate, vaše strasti vas zmagujejo; divja sila zapolje v vaših srcih. In že zmaga vihar poželenja. Dalje in dalje morate, naj zatone solnce, naj izgine vsa lepota in se vtopi! Drava narašča, nevihta ji razbiča valove, preko bregov se poženo. Povodenj nastane, ki hoče vse uničiti.«

In zdaj misli Tomaž na tisto svojo ljubico, ki so jo potegnili iz vode potem, ko jo je bil zapustil. In nekaj tesnega začuti v svoji duši, srce mu nemirno zabije, ko se ozre v okno. Trenutno se mu zdi, kakor da je hušknila mimo senca in so ga pogledale velike zelene oči, tiste čudovite oči njegove Milke, ki jih ni mogel nikoli pozabiti...

Deževne kaplje so pa še vedno trkale na njegovo okno.

In spomnil se je svoje ljubice Ane, ki ga ljubi in sanja o njem, a on se ji smeje. Spomni se, kako je prišla na sestanek vsa mila in boječa, oškropljena od dežja in ga gledala z rjavimi, globokimi očmi, kakor plašna srna.

In čutil je, da je res v njem vihar. In vihar je v vseh tistih, ki nalašč ugonablja nežna dekliška srca, ki jim uničujejo poštenje in blatijo njih ljubezen.

Tomažu je bilo naenkrat tako čudno. Spoznal je, da je strašna povodenj,

ki jo povzroča človeštvo, hujša kakor ta, ki razsaja zunaj, ruje drevje in odnaša živino, saj tista povodenj trga srca človeška...

Dež je tolkel enakomerno po šipah, a Tomaž je čutil, da tolčejo trde kaplje na njegovo srce, da mu ne bude samo spominov, temveč mu hočejo vzdramiti tudi plemenita čuvstva, ki jih je že zdavnaj pozabil.

Tomaž leži in premišljuje. Drava pa tam zunaj narašča, podira mostove in hoče preplaviti svet...

Gledališki in koncertni večer igralske skupine „Istre“

Igralci skupine so, kakor že zela ki nosijo njeno ime, izrinjeni s poti naravnega dela in udejstvovanja. Dasi talentirani, so bili prisiljeni zateči se k potovanju, ta zaradi smole, drugi zaradi splošnih razmer, tretji ker je bila to edina pot dela. Z večjo srečo in drugačno življenjsko usmerjenostjo bi bili lahko dosegli večje uspehe. Sedaj potujejo kot edina slovenska igralska skupina po naši državi, a nameravajo tudi na Češkoslovaško in Poljsko; če bo šlo seveda! Gmotni uspeh je povsod majhen in je bil tudi v nedeljo zvečer v našem gledališču. Vsaj primorski emigranti bi bili morali napolniti gledališče, saj jih je v Mariboru na tisoče.

Spored je obsegal vsakega nekaj. Najprej sta režiser g. Košuta in g. Strniša odigrala prizor iz Cankarjevega »Hlapca Jerneja« z zborom za ku-

lisami. Ker smo videli »Hlapca Jerneja« že v vseh mogočih priredbah in režijah, ni pomenil ta prizor nič bistveno novega, bil pa je prav efekten. Prav tako je bilo efektno deklamiranje ge. Košute, ki je ob spremljevanju godbe, groma in bliska podala Župančičevo »Pomladno epistolo in Gregorčičevo »Soči«. Posebno poslednja je napravila globok dojem. Sredino programa je izpolnil koncertni nastop g. Angela Jarcica, bivšega tenorista gledališč v Mariboru, Ljubljani in Bratislavi. Zapel je več narodnih in umetnih pesmi ter opernih arij ter dosegel navdušeno ploskanje občinstva. Če bi bila g. Jarcica sreča bolj mila, bi bil lahko tenor, kakršnega razen Šimenca nimamo. Večer je zaključila Czinnerjeva groteska v enem dejanju »Maska satana«. V vlogi gledališkega ravnatelja je nastopil g. Košuta, v vlogi dramaturga g. Strniša, v vlogi igralka se je pa pokazala ga. Košutova. Najmočnejši je bil g. Košuta. Groteska je bila podana povprečno, a je s svojo efektnostjo navdušila gledalce.

Splošno lahko rečem, da so v skupini talentirane sile, ki se pa ne morejo še izživeti popolnoma. Če gmotne skrbi te zaenkrat rahle stavbe ne bodo porušile, bomo dobili sčasoma dobro potujočo gledališče, ki ga potrebujemo zlasti za naše podeželske trge in mesta. Seveda se bo moral repertoar bolj zaokrožiti in razširiti. Kaj bi bilo, če bi poizkusili nekaj sličnega kakor »Sinja ptica«? To bi bil tudi program za tujno!

—r.

Maribor: Skladar:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnostih človeške prošlosti

Nekaj krepkih rok je tedaj prišlo Doljana in Jafisa, in že sta sedela na ramah revolucionarjev, ki so krenili proti palači Tutalisovega ministrstva, ki je bila najprej dosegljiva. Od nekod so prinesli neke električne bakljam podobne svetilke, s katerimi so si razsvetljevali pot.

Po vsem mestu je bila nepopisna zmeda, ogromne množice revolucionarjev so se pomikale po ulicah in trgih, prepevale navduševalne pesmi, se suvale in kričale. Zdelo se je, kakor da so že popolnoma zagospodarile v Oceanopolisu, le kje pa kje je nastal manjši pretep ali spopad. Revolucionarji, ki so si svetili z električnimi bakljami, so lovili pristaše vlade, jih vezali in vlačili s seboj, nekatere so pa tudi pobili na tla ter jih pastili ranjene ali celo mrtve ležati tam, kjer so padli. Zdelo se je, da ni nikjer nobenega reda več in da je namah izginila iz tega podmorskega ljudstva tudi vsa kultura in civilizacija, ki je bila sicer tako visoko nad ono na površini zemlje. Revolucija je prebudila v prej tako mirnih ljudeh temne instinkte, ki so se svobodno izživljali in rasti v besne orgije podivjanosti.

Doljan in Jafis sta se sama zbala te-

ga kaosa, toda vedela sta, da je vendarle potreben, kajti samo množica, ki podivja, je pripravljena izvršiti vsako dejanje in iti v boj s slepim navdušenjem.

Besedila pesmi, ki so jih prepevali, so postajala nerazumljiva. Skupina je prekricala skupino. Le kdaj pa kdaj je bilo razločno čuti iz kaotičnega trušča navdušene vzlike:

»Dol z vlado! Živel Doljan! Živel Jafis! Živela svoboda! Živela ljudska samovlada!«

Revolucija se je razbesnela. Zavohala je kri...

XLVIII.

Edina varnostna moč vlade Oceanopolisa je bila neke vrste straža, ki je nadzirala red v mestu ter stražila ministrstva in važnejša javna poslopja, toda vsa njena služba je bila bolj paradnega značaja in navadno tudi oborožena ni bila. Že dolga stoletja se ni nikoli primerilo, da bi bila morala nastopiti proti komurkoli. Šele v dneh, ko je vlada opazila, da se polasča ljudstva neki nemir, je straže pomnožila, a oborožila jih še vedno ni. Da tega ni storila, je bil v veliki meri vzrok tudi strah, da bi moglo orožje preko straže priti v roke nepo-

klicanih, ki bi na ta način spoznali, s kakšnim obrambnim sredstvom razpolaga. Iz vsega tega je bilo dovolj razločno razvidno, da se vlada vse do trenutka, ko so ugasnile luči, sploh ni zavedala resnosti položaja in nevarnosti, ki ji je pretela.

Ko so se v osrednji bolnišnici pripravljali zdravniki pod Stamolisovim vodstvom na spremenitev zunanosti doktorja Danila Doljana, je bila vlada zbrana na seji, ki je razpravljala o važnih reformah ureditve podmorskega mesta in njegovega prebivalstva. Ministri so hoteli, če treba, tudi s silo zatreti nezadovoljstvo, ki so ga čutili med množicami. Sestavili so bili najrazličnejše predloge, pa nobeden se jim ni zdel popolnoma uporabljen. Dočim je bil eden preoster je bil drugi premehk. Prav sredi razprave o vprašanju načelnega postopanja proti nezadovoljnejšem, je nenadoma ugasnila svetloba, in senatorji so obsedeli v popolni temi. Sprva so mislili, da se je zgodila le kaka malenkostna napaka v centrali za razsvetljavo, ki bo kmalu popravljena in se zaradi tega ni so vznemirjali; polagoma pa so pričeli prodirati tudi do njih glasovi množic, ki so se zbirale po ulicah, prepevale uporne pesmi in dajale svojemu razpoloženju duška z raznimi vzlikmi.

»Kaj je to?« je vzklil prvi predsednik Semis Ramis.

»Dogaja se nekaj nenavadnega...« je rekel Menezis.

»Kaj prepevajo?«

»Vse dere na ulice.«

»To ni razburjenje zaradi nastale teme.«

»Zdi se mi, da vzklíkajo Doljanu in še nekemu drugemu.«

»Jafisu.«

»Kdo je Jafis?«

»Ne poznam ga.«

»To je revolucija...«

Tako so vzklíkali senatorji in drevelj k oknom, da bi videli, ka se dogaja zunaj. In šele tedaj, ko so uvideli, da je na nogah vse mesto in da vzklíkajo množice proti vladi, so se senatorji zgenili in odredili oborožitev vseh straž. Obenem so hoteli telefonirati v osrednjo bolnišnico, da bi izvedeli kaj je z Doljanom, toda aparati niso funkcionirali. Poizkusili so uporabiti druge, pa enako brez uspeha. Uvideli so, da so popolnoma odrezani od ostalega mesta. Tajniki in drugi uradniki so dobili nujna naročila, ki so jih pričeli takoj izvrševati. V nekaj trenutkih je bila palača predsedstva vlade izpremenjena v trdnjavo. Vsi stražniki so dobili posebno orožje, s katerim so mogli na precejšnjo daljavo omamiti in otrpniti vsakogar, ki bi se približal. Istočasno je pričela tudi delovati posebna centrala vlade za energijo, ki je bila nakopičena v ogromnih akumulatorjih. Hip nato so imeli tudi že telefonske zveze s palačami ministrstev in domovi senatorjev. Edino z razsvetljalno centralo in z ostalimi centralami, ki so bile v rokah vstajsev, niso mogli več dobiti stikov.

Sport

Po tekmi Jugoslavija:Švica. Jugoslovanski nogomet je v nedeljo na kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo izpustil lepo priliko. Na lastnem terenu je moralo jugoslovansko moštvo pustiti švicarski reprezentanci eno točko, katere se Švicarji nikakor niso nadejali. Ako bi Jugoslavija zmagala, bi napravila prvi korak do velikega tekmovanja za svetovno prvenstvo v Italiji. Kakor znano je FIFA določila za svetovno prvenstvo Švico, Romunijo in Jugoslavijo v eni skupini. Najboljši team iz te skupine pride v tekmovanje za svetovno prvenstvo v nogometu, ki bo prihodnje leto v Italiji. Kvalifikacijske tekme, ki se morajo v ta namen odigrati, so: Jugoslavija:Švica v Beogradu, nato Jugoslavija:Romunija v Bukarešti, a končno Romunija:Švica v Curihi. V nedeljo so se sešli v Beogradu zastopniki treh prizadetih nogometnih zvez, ki so sklenili sporazum, da se do ločijo termini za tekmo Švica:Romunija 29. oktobra v Bernu, za tekmo Romunija:Jugoslavija pa 10. maja 1934 v Bukarešti. V tekmovanje za svetovno prvenstvo bosta prišli od teh treh reprezentanc oni dve, ki se bosta najbolje plasirali.

Iz LNP. Iz službenih objav LNP v današnjem »Jutru« posnemamo: Ukinja se suspenz, izrečen nad igriščem Rapida v Mariboru, pač pa se kaznuje Rapid po čl. 46 k. prav. JNS z globo 500 Din, kakor je razvidno iz zapisnika MO, sestavljenega v prisotnosti delegata Rapida in po njem podpisane dne 5. septembra t. l. ker ni prijavil tekme policijski upravi v Mariboru, tako da na igrišču ni bilo policijske straže. Dovoljuje se igranje vseh tekem

na igrišču Rapida, če predloži Rapid MO Maribor izjavo policijske uprave v Mariboru, da je pripravljena staviti na razpolago za tekmo na igrišču Rapida policijsko asistenco. Nadalje mora Rapid vedno k vsem tekmam na svojem igrišču postaviti potrebno število rediteljev. Za prvenstvene tekme določi število MO Maribor.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 1. oktobra se bodo odigrale naslednje tekme: V Mariboru na igrišču SK Svoboda ob 10. prvenstvena tekma SK Svoboda:SK Panonija (Murska Sobota), ob 8.30 prijateljska tekma SK Svoboda II, mladina:SK Železničar II, mladina. Službujoči odbornik g. Knez. V Murski Soboti: ob 15.30 prvenstvena tekma SK Mura:SK Ptuj. Službujoči odbornik gosp. Zamuda. V Čakovcu: ob 15.30 prvenstvena tekma Čakovčiki SK:ŽSK Hermes (Ljubljana). Službujoči odbornik g. Kemény. Za 1. oktobra predvidena prvenstvena tekma Gradjanski (Čakovec): SK Drava (Ptuj) se ne bo odigrala, ker SK Drava še ni sprejeta v JNS. Novi termin se bo naknadno določil. Tajnik.

Prvenstvene tekme ISSK Maribor:SK Rapid, ki bi se morala odigrati v nedeljo 1. oktobra, zaradi sokolskega lahkoatletskega mitinga na igrišču ISSK Maribora, ne bo.

Mariborska zimskosportna podzveza, službeno. Seja upravnega odbora bo v četrtek 28. tm. ob 20. uri v hotelu »Orel«, III. nadstropje. Predsednik.

Mariborski smučarski klub obvešča člane upravnega odbora, da bo seja upravnega odbora v sredo 27. tm. ob 20. uri v kavarni »Jadrani«.

Sokolstvo

Iz župnega TO. Seja župnega TO bo jutri v sredo ob 19. uri v župni pisarni. Udeležba za člane župnega TO je nujno obvezna. Zdravo!

Vaje jahalnege odseka mariborske sokolske župe so do nadaljnjega ustavljene. — Zdravo! — Hren.

Tihotapstvo trupel

Trgovina in grdi zločin.

Minilo je sto let, odkar je sprejel angleški parlament Warburtonov zakon, ki je določal, da morajo javne bolnišnice pošiljati v anatomske institute trupa onih umrlih, ki jih ne zahtevajo njihovi sorodniki. S tem je bil storjen konec zlo glasnemu tihotapstvu trupel, zelo dobičkanosni panogi zločinstva. Tihotapci trupel, znani med ljudstvom pod imenom resurekcionisti, so kradli trupa s pokopališč ter jih prodajali anatomom in medicincem.

Pa ne samo to. Ker so šla trupa dobro v denar, so nekateri zločinci, med njimi zlasti zloglasna Burke in Hare v Edinburgu, šli tako daleč, da so izvabljali ljudi v krčme, kjer so jih upijali in umorili, njihova rupla pa prodali. Burke je svoje žrtve davil z blazinami in od tega se je ohranil v angleščini izraz »to burke«, kar pomeni v parlamentarnih krogih »potlačiti umazano afero«.

Žrtve resurekcionistov so postali čisto nedolžni ljudje. Zadnjo noč pred odkritjem zločinov je nesel Burke v vreči truplo neke žene na dom profesorja Manroa, ki se kot učenjak ni posebno odlikoval. V temi pa ni našel njegovega stanovanja in na nasvet nekega študenta

je odnesel truplo k profesorju Knoxu, ki je bil zaradi svojih uspehov mnogim kolegom trn v peti. Knox je truplo kupil, kar je bila v onih časih splošna navada. Naslednjega dne pa so prišle Burkejeve grdobije na dan.

Zensko truplo so našli v Knoxovem stanovanju in učenjakova usoda je bila zapečatená. Obožen je bil stikov z morilci; od vseh strani so ga pričeli napadati in žaliti, da je moral končno zapustiti mesto. Umrl je zapuščen in obubošan. profesor Manro je pa postal »slaven anatom«, čeprav kot učenjak Knoxu niti čevljev na nogi ne bi mogel odvezati.

Maščevalnost žene.

Na policiji v Lichtenbergu v Nemčiji se je pred dnevi zglasila neka žena delavca in prijavila, da njen mož tako grdo ravna z njo, da ne more več vzdržati poleg njegovega. Obenem pa je izpovedala, da je pred 7 leti skupno s svojim možem ubila in zakopala svoje leto dni staro dete. Na podlagi njene izpovedi je bil aretiran tudi njen mož, ki je najprej valil vsokrivdo na svojo ženo, po daljšem oklevanju pa se je vdal in priznal zločin. Nesrečen mož je bil takrat odpuščen iz službe in je radi tega, da ne bi njun otrok stradal, spravil dete s sveta. Točno je vse popisal, kako je izvršil zločin. Žena in on sta se podala z otrokom v neki gozd. Žena je pazila, da bi kdo ne prišel, mož pa je izkopal globoko jamo, udaril rodnege otroka večkrat po glavi in ga zakopal v zemljo. Načrtilo je to, da je žena samo zato priznala zločin, da bi se maščevala nad možem, ker je grdo z njo ravnal. Vest pa, da je umorila lastno dete, je ni pekla.

Mali oglasi

Razno

PISALNI STROJ
si želim izposoditi za 2 mesca proti odškodnini, ali ga na kupim na obroke. Ponudbe na upravo pod »Nujno delo«. 3602

SADNA DREVESA
in vinske trte nudi najpovolnejše Banov, trsnica in drevesnica v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Zahtevajte ponudbo. 3561

MARTIN SAFRAN,
sobo-črkoslikar, pleskar in ilicar, Maribor, Slovenska ulica 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

Stanovanje

DVE SOBI.
kuhinja z balkonom, oddam mirni stranki. 15 minut od Glavnega trga. Cena 400 Din. Vprašati: Zrkovska cesta 3. Pobrežje. 3631

ŠTIRISOBNNO STANOVANJE
v centru mesta, južno ležeče, bližina parka, oddam s 1. novembrom 1933. Ponudbe pod »1100« na upravo. 3623

ISČEM SOBO
s štedilnikom ali sobo in kuhinjo s 1. oktobrom. Naslov v upravi »Večernika«. 6019

Spomnite se CMD

Prodaj

NOVO. FINO SUKNJO
iz marenga, za srednjo postavno, prodaj za polovično ceno. Vrazova ulica 9, vrata št. 5. 3628

LISIČJO BOO.
lepo, dobro ohranjeno, prodam. Vprašati od 12. do 14. ali od 17. do 19. ure v Prešernovi ulici 19, priti. 6018

Kupim

DVE MALI »ZEPHIR«-PEČI
kupim. Naslove pustiti v upravi »Večernika«. 3629

V nalem

BRANJARILJO
s stanovanjem oddam v nalem. Naslov v upravi »Večernika«. 3630

Sobo odda

DVE OSEBI
sprejemam na stanovanje z uporabo štedilnika. V Gradu. Grajska ulica 2. Arzenšek. 3634

PRIJETNO. OPREMLJENO SOBO.

s separatnim vhodom, elektr. razsvetljavo, pri parku, se s 1. oktobrom odda eni ali dvem solidnim osebam. Vprašati Vrazova ul. 6, pritičje. levo.

LEPO OPREMLJENO.

zračno sobo z električno razsvetljavo, z uporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi lista. 6017

Oglašujte!

Predno kupite za svojo deco

šolske knjige in potrebščine

se oglasite v knjigarni in papirnici

Tiskovne zadruge v Mariboru
Aleksandrova cesta 13
kjer boste vsled nizkih cen in bogate izbire gotovo zadovoljni